

Komissio tutkii jälleen liikevaihtorajat alittavaa järjestelyä

Satu-Anneli Kauranen
Senior Counsel

Tausta

Yrityskauppa voi edellyttää kansallisen kilpailuviranomaisen tai EU:n komission lupaa, mikäli yrityskaupan osapuolten liikevaihdot ylittävät tietyt kansalliset tai EU-laajuiset raja-arvot.

Lisäksi jäsenvaltiot voivat EU:n sulautuma-asetuksen 22 artiklan nojalla pyytää komissiota tutkimaan yrityskauppoja, jotka eivät muutoin kuuluisi kansallisen kilpailuviranomaisen tai komission toimivaltaan, mutta jotka vaikuttavat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja uhkaavat vaikuttaa merkittävästi kilpailuun pyynnön esittäneen jäsenvaltion tai pyynnön esittävien jäsenvaltioiden alueella. Aikaisemmin komission tutkittavaksi on harvoin päätenyt artiklan 22 nojalla yrityskauppoja ja yleensäkin ainoastaan, jos kansalliset liikevaihtorajat on ylitetty. Käytännössä Artikla 22 on vanha säännös ajalta, jolloin Alankomaissa ei vielä ollut sulautumien valvontaa koskevia sääntöjä. Säännön tarkoituksena oli mahdollistaa yrityskauppojen tutkinta myös tällaisessa tilanteessa.

Keväällä 2021 komissio julkaisi 22 artiklan käytöstä tiedonannon, jossa komissio aiemmasta käytännöstään poiketen, kannustaa jäsenvaltioita käyttämään 22 artiklan siirtomekanismia myös eräissä tilanteissa, joissa kansallisia liikevaihtorajoja ei ylitetä. Muutoksen taustalla on komission tavoite kyetä valvomaan ja puuttumaan aiempaa paremmin järjestelyihin, joiden tavoitteena on ostaa uusi kilpailija pois markkinoilta ("*killer acquisitions*").

Unionin yleinen tuomioistuin vahvisti kesällä 2022 asiassa Illumina/GRAIL antamassaan ratkaisussaan, että komissio voi ottaa kansallisten kilpailuviranomaisten pyynnöstä tutkittavakseen myös sellaisia järjestelyitä, jotka eivät ylitä kansallisia ilmoituskynnyksiä. Tapauksessa komissio hyväksyi Ranskan kilpailuviranomaisen, johon liittyivät myös Belgian, Kreikan, Islannin, Alankomaiden ja Norjan kilpailuviranomaiset, pyynnön siirtää komission

tutkittavaksi yhdysvaltalaisen terveysteknologiayrityksen Illuminan ja Grailin välinen yrityskauppa. Osapuolten liikevaihto ei ylittänyt EU:n sulautuma-asetuksessa määritettyjä liikevaihtorajoja eikä yrityskauppaa ilmoitettu myöskään missään EU- tai ETA-maassa kohteen olemattoman liikevaihdon takia. Viime vuoden syyskuussa komissio ilmoitti kieltävänsä kyseisen yrityskaupan. Tämän jälkeen komissio on (12 heinäkuuta 2023) määrännyt Illuminalle (noin 432 miljoonan euron) sakon yrityskaupan ennenaikaisesta täytäntöönpanosta ("*gun-jumping*").

Autotalks/Qualcomm

Komissio hyväksyi 18 elokuuta 2023 15 jäsenvaltion pyynnöt siirtää suunniteltu Qualcommin ja Autotalksin välinen yrityskauppa komission tutkittavaksi. Siirtopyynnöt tehtiin komission kehotuksesta. Suunniteltu yrityskauppa ei ylitä kansallisia eikä sulautuma-asetuksessa määritettyjä ilmoituskyynnysarvoja.

Qualcomm on globaali Yhdysvalloissa toimiva puolijohdevalmistaja, joka palvelee eri teollisuudenaloja. Autotalks on Israelissa toimiva puolijohdevalmistaja, joka on erikoistunut V2X-puolijohteisiin. Alustavilla tiedoilla komissio on katsonut, että suunniteltu yrityskauppa täyttää siirtokriteerit sulautuma-asetuksen 22 artiklan mukaisesti. Erityisesti kauppa yhdistäisi kaksi keskeistä V2X-puolijohdevalmistajaa EU:n alueella. V2X-tekniikka on ratkaisevassa asemassa parannettaessa liikenneturvallisuutta, liikenteen hallintaa ja vähennettäessä hiilidioksidipäästöjä sekä mahdollisetta autonominen ajoneuvojen käyttöönottoa. Asiakkaiden, kuten alkuperäisten laitevalmistajien tai infrastruktuurin hallinnoijien on tärkeää säilyttää pääsy V2X-tekniikkaan kilpailukykyisin hinnoin ja ehdoin.

Komissio on vaatinut Qualcommia tekemään yrityskauppailmoituksen suunnitellusta yrityskaupasta. Tämä tarkoittaa sitä, että kaupan toteuttaminen tulee edellyttämään komission hyväksyntää. Kyseessä on toinen kerta, kun komissio hyväksyy siirtopyynnöt sulautuma-asetuksen 22 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Mitä tämä tarkoittaa yritysten kannalta?

Yritysten on jatkossa yrityskauppoja suunnitellessaan arvioitava ennakkoon entistäkin tarkemmin riskiä siitä, että yrityskaupan kilpailuvaikutukset tulevat komission arvioitavaksi, vaikka EU- tai kansalliset yrityskauppavalvonnan liikevaihtorajat eivät ylittyisikään kyseisen kaupan osalta. Erityisesti tämä riski tulisi pitää mielessä suunniteltaessa kauppoja, joissa kohdeyritys on startup tai vastikään markkinoille tullut potentiaalinen kilpailija, jolla ei vielä ole merkittävää liikevaihtoa tuottavaa toimintamallia, tai kun yritys harjoittaa merkittävää innovointia, tutkimusta, tai omistaa kilpailun kannalta tärkeitä etuja, kuten raaka-aineita, infrastruktuuria, dataa tai immateriaalioikeuksia. Käytännössä yrityskaupan osapuolten on syytä ottaa kyseinen riski huomioon mm. kaupan *Closing*-ehtoja neuvotellessa.